

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FOGGETLENSÉGI ÉS 49-ASPÁRT NIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, hához hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hóra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hóra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési
és mindennemű pénzküldemények csakis Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtázott számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Kitört a vihar!

Kitört a vihar a képviselőházban. Kitört és tombolt és jelét adta annak, hogy van harcos ellenzék, mely nem hajlandó gyáva megadással szemet hunyni Khuen-Héderváry jogfeloldó taborának erőszakoskodása előtt.

Egyéves fennállását jubilálja a kormány. Az ellenzéki szélesönd és az a némaság, amelyre Khuen az országgyűlést fojtotta, nagy viharok magvát hordta már jóeleve magában. A viharnak előbb-utóbb ki kellett törnie és megindulni a nagy lavínának.

Most ők maguk, a munkapártiak indították meg. A saját bűnük buktatja el és semmisíti meg őket. Már nagyon elbizakodottak kérész hatalmukban! Elédzték az önálló magyar nemzeti bankot olyan csufosan, hogy az új bankközösségbe még egy új nagy alkotmányjogi sérelmet is csempésztek. Hogy pedig minél hamarabb keresztülhajthassák az országgyűlésen ennek a bankarúlásnak a megszavazását, meghosszabbították egy órával az üléseket.

Az ellenzék belenyugodott ebbe, mert nem akart fegyvert kovácsoltatni maga ellen a rágalom számára, mintha főlétslegesen obstruálna. Méltóságteljes, magas színvonalu vitát indított meg, tel-

jesen parlamenti keretek közt. E vitában, igaz, hogy a munkapárt fejéhez vágdosta a nemzet véres igazságait, de ez a legkevesebb amit tehetett. Az elbizakodott munkapárt azonban mással felelt. Hadat üzent a kötelességét becsületesen teljesítő ellenzéknek. Nem volt ez a mai magatartás más, mint fennhéjázó kihívás.

Tüdős János dr-nak az ellenzéki szónoknak, csak egy negyedóra állott rendelkezésére, hogy beszédét elmondhassa. Ő többet akart mondani, de mert még intepellációk is voltak hátra, a régi parlamenti gyakorlat szerint beszédének holnapra halasztását kérte. A parlamenti illem is azt követeli, hogy ilyen kérelemnek hely adassék. Így is történt mindig, a legobstrukciósabb időkben is. Csak a munkapárt nem akarta ezt honorálni. Jó alkalomnak találta most boszut állni az ellenzéken. Leszavazta a kérelmet. Érthető, hogy ez nagy kavargást keltett. Érthető, hogy indulatos szavak fakadtak ki az ellenzéki oldalon. Olyanok is, aniket mi elítélünk és csak az indulat hevénnek tudunk be. A lényeges az, hogy a munkapárt által kreált elnök is az ellenzéknek akart igazat adni. Ebből tehát láthatjuk, hogy ez kihívás akart lenni. Jó. Az ellenzék telvette az oda dobott keztyüt és most megindul az

igazi harc. Amilyen a „jó nap“ volt, kétszeresen olyan lesz a „fogadj isten.“

A nemzetet pedig maga mellett fogja találni az ellenzék. Kiábrándult a Khuen-kormányból és testestől-lelkestől megutálta azt a szemérmetlen vásárt, amit Héderváry a nemzet vérevel, vagyonaival, jogaival és legvitálisabb érdekeivel üzött Bécsben. Tapcsolni fog és hálát ad annak az ellenzéknek, mely ezt a többséget levakarja az ország kiszípolozott testéről.

A harc jogos és nem lesz eredménytelen. A munkapárti erőszakosságra kitört első vihar nyomában kipattant több biztató kijelentés. Andrassy Gyula gróf maga is oda nyilatkozott, hogy az áruló bankjavaslat 5. szakasza olyan alkotmányosértő intézkedést tartalmaz, melynek megbuktatására az obstrukciótól sem rettenne vissza. Justh Gyula pedig diplomatikus mosolylyal jósolgatta, hogy ő valószínűleg a szönyegen levő kérdéshez majd csak március vagy április folyamán fog hozzászólni. Addig aligha jut szóhoz.

Megindult tehát a harc és a nemzet igazságtalossága össze fogják roppantani ezt a politikai bűnökben fogant többséget, amelyet ime saját büne: jogtalanul és igazságtalanul szerzett hatalma és vak elbizakodottsága fog megsemmisíteni.

Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K-

Jarjaye a paradicsomban.

— Taraszkoniai legenda. —

Jarjaye, a taraszkoni teherhordó meghalt és ezzel átlépett a másvilágba. Az örökévalóság fekete, mint a szurok és mély, végtelen és beláthatatlan annyira, hogy megfélemlíti az embert. A mi emberünk nem tudta, hová forduljon, csak tapogatózva haladt előre, míg végre valahol messze gyöngye fényt vett észre. Oda iparkodott és eljutott a jó Isten ajtajához.

A kalapáccsal megkopogtatta az ajtót: tik, tik.

— Ki az? — kérdezi szent Péter.

— Én!

— Ki vagy te?

— Na, Jarjaye.

— Jarjaye? Jarjaye Taraszkonból?

— Igen, ő maga.

— Te fickó, — kiáltott ki szent Péter,

hogy lehetsz te olyan arcátlan, hogy egyenesen a paradicsomba akarsz bejutni? Hiszen te husz év óta nem imádkoztál. Te mulattál az Ur dörgésén és kereplőnek csufoltad azt. Te pénteken húst ettél és azt mondtad, hogy a test eledelének semmi köze a lélekhez. Te, amikor anygali üdvözletre harangoztak, keresztet nem vetettél, hanem szidtad azt a borjút, aki már megint a harangba

kapaszkodott. Te, mikor atyád az ég haragjával fenyegetett, azt kérdezted, hogy látta-e ő már az Uristent és azt erősítetted, hogy az bizonyára rég meghalt. Te káromkodtál és átkozódtál, hogy az emberek hajszála az égnek meredt. És te merészelnél az Isten színe elé lépni, te Jarjaye?

A szegény teherhordó megzavarodott a szemrehányások nagy özöne alatt és nem felelt.

— Igaz, mind igaz! Bűnös vagyok, szegény nyomorult bűnös. De hát hogy az ördögbe tudhattam én, hogy a halál után még vár az emberre valami. Hibáztam, beláttam. Amit főztem meg kell ennem. Hanem kedves jó szent Péter, legalább a nagybátyámmal engedj szólanom. Elmondanám neki, mi újság Taraszkonban.

— A nagybátyáddal? Ki a te nagybátyád?

— Na a Matery bácsi, aki remete is volt.

— A Matery? No arról ne nagyon sokat beszélj! Az száz évre a tisztító tűzbe küldetett,

— Borzasztó! Száz év! Hát mit csinált?

— Mit csinált? Arra, ugy-e, emlékszel, hogy körmeneteken ő vitte a keresztet? Egy

nap aztán tréfás kópék megbosszantgatták. Egyik rákiáltott:

— Hé Matery mit cepelsz ott?

Alig ment tovább, megint odakiáltotta valaki:

— Hé Matery mit cepelsz ott?

Aztán egy harmadik, egy negyedik, egy ötödik ugyanezt kérdezte, végre dühbe jött a remete és megfélekedezett méltóságos tisztéről. A csufolkodónak odakiáltotta:

— Bivalyborjút vinnék, ha téged vinnék. Arra aztán rosszul lett, a méreg megártott neki és meghalt.

— Hát engedj a Mancsi nénémmel beszélni, jószágos szent Péter.

— Az az ördögnél lehet, mert itt senki sem ismeri.

— Azon éppen nem esodálkozom, nagyon rossz nyelve volt neki, valóságos vipera. Képzeld...

— Jól van, jól van Jarjaye, de nekem nincs időm, hogy meghallgassalak. Egy szegény utcaseprő fogadására kell készülnöm, akít agyontaposott a szamara.

— De, kedves szent Péter, lásd, én annyit fáradtam, míg ide jutottam, aztán a nézés nem sokba kerül, hadd lássam egy kicsit a paradicsomot, hisz oly sok szépet halottam már felőle.

— No? Hát még mit? Az igaz egy

Izgalmas kezdet, csöndes folytatás

A képviselőház ülése.

Végre van élet már az ülés megnyitása előtt. A tegnapi ülés végén történt eseményektől visszhangzanak a folyások. A bal oldalon a függetlenségi képviselők a legnagyobb elkeseredéssel beszélnek arról a ürrelmetlenkedésről és terrorizmusról, amelyet a mungók Percel-Dániel frakciója tanúsít a magas nívón tartott bankvitában s amely miatt tegnap már zárt ülést is kellett kérni. A függetlenségi táborban a leghevesebben lobog a harci kedv. A jobb oldalon is zúgnak a felkavart kedélyek. Itt főképpen a Hieronymi-Zboray-affér izgatta az embereket. Arról beszélnek, hogy tegnap este a mungópárti spadassinek Csúzy Pált sorsolták ki, hogy nevében a mai ülésen inzultálja Zboray Miklóst.

Ebben az izgatott hangulatban nyílik meg az ülés.

Berzeviczy e'nök fél tizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat.

Sulyovszky Gusztáv, a III. bíráló bizottság eladója, Hajós Kálmán igazolásáról tesz jelentést.

A tegnapi incidensek.

Elnök: Mielőtt a napirendre áttérnénk kötelességemnek tartom a tegnapi ülésen történeteket szót tenni. A gyorsírói főljegyzésekben nincs nyoma, de benne van az összes lapokban, hogy két képviselő súlyosan sértő inzultust követett el képviselőtársával szemben. Az egyik Pál Alfréd, aki a bal oldalról lobogtatott zsebkendőre azt mondta, hogy „piszkos, mint a gazdája!"; — a másik Zboray Miklós, aki a kereskedelmi minisztert nevezte ismételt parasztnak. (Zugás jobbról.) Felkérem a nevezett képviselőket, nyilatkozzanak, használták-e ezt a sértő kifejezést, hogy aztán eljárassak velük szemben. (Mozgás.) Miután úgy látja, hogy a nevezettek közül egyik sincs jelen, a kérdést függőben tartja.

Következik

a bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Kovács Gyula, aki függetlenségi ér-

zelmű, de a pártkereteken kívül áll, úgy látja, hogy itt hiába beszél az ember. A különböző pártkeretek olyan merevek, hogy itt nem lehet egymást meggyőzni s ezért azt ajánlaná, hogy a pártok egymást látogassák meg klubjaikban és úgy tárgyalják a közügyeket. A bankügyre átérve konstátálja, hogy a közös bank még a legkevésbé rossz közügyes intézmény. Eiseri, hogy az osztrák-magyar bank vezetése elsőrendű, ha nem magyar szempontból nézzük. A javaslat 5. §-át politikai csodabogárnak tartja. Alkotmányjogi bűn ez a szakasz s akkor sem fogadná el, ha ettől függne a készfizetések megkezdése. (Helyeslés.) A közös bank ma készfizető, miért nem lehetne ezt törvényben is kimondani. Az osztrákok súlyos visszaélést követnek el ennek megakadályozásával ellenünk. Foglalkozik báró Madarassy-Beck beszédével és ezzel szemben azt vitatja, hogy a mezőgazdasági hitelt a közös bank nem elégíti ki. Hegedüs Lorántól azt várta, hogy meg fogja őt győzni a közös bank szükségességéről. De kijelenti, hogy Hegedüsnek nem sikerült. (Élénk helyezés.) Zalogleveleinket mindig el lehet helyezni, mert az jó üzlet, amelyhez semmi köze a politikának. (Ugy van!) A Benedikt-formulát sokkal jobbnak tartja, mint az 5. §-t. (Tetszés.)

Az ülés folyik.

A nagyerdő ujraültetése.

Vita a tanácsülésen.

Hosszu vita indult meg ma délelőtt a hol Debrecen egy fontos és nagyjelentőségű dologáról volt szó. Arról ugyanis, hogy miként lehetne és miként kellene az apafáját és a nagyerdőt újraültetni.

Az a veszély fenyegeti ugyanis a debreceni nagyerdőt, hogy kipusztul, elvész. Oka ennek pedig a szakértők véleménye szerint az, hogy a nagyerdő nem magról kelt, hanem sarjából ültetett erdő. A sarjából teremtet erdő pedig százhusz éven túl nem élelkes.

Az pedig, hogy a nagyerdő megsemmisüljön, olyan veszedelem, amely ellen minden

erőből védekezni kell s amit minden eszközzel meg kell akadályozni.

Kétségtelen ugyanis, hogy a nagyerdő áldása volt és az ma is ennek a városnak, különösen és főképpen a közegészségügy szempontjából. Mert — nagyon helyesen jegyezte meg a mai tanácsülésen Körner Adolf főjegyző — a nagyerdő fáiának köszönheti Debrecen város lakossága, hogy dacára az eddig volt gyalázatos csatornázásnak, dacára a város szerencsétlen mély fekvésének, eddig járványos nagy betegség nem dúlondzott Debrecenben.

Azt sem szabad elfeledni, hogy egyedüli üdülőhelye a nagyerdő a városnak s így azt megbecsülni, fejleszteni, ápolni kell.

Érdekes, hogy a mai tanácsülésen ez a szándék vezette a tanács minden tagját, mégis legellentétebb két fölfogás kelt egymással harcra. Török Gábor erdőmester az erdőnek apró részletekben való irtása és újraültetése mellett foglalt állást, míg Körner főjegyzővel a tanács több tagja az erdőirtás ellen beszéltek. A tanács nem is tudott dönteni a kérdésben s azért ez az ügy a gazdasági, a jog és pénzügyi bizottság, onnan végül végső döntés végett a közgyűlés elé került.

Ma abból az alkalomból került szóba a nagyerdő újraültetése, hogy Török Gábor erdőmester beterjesztette a nagyerdő és az apafáját erdő üzemtervét, amelynek készítését a földmivélsügyi miniszter elrendelte s amelyet a kir. erdőfelügyelő régen sűrget.

Török Gábor előterjesztette, hogy a nagyerdő 2000 katasztrális hold, amelyet tíz erdőrésztelre osztott föl. Az üzemterv szerint ezt az erdőséget száz év alatt kell följutítani és pedig a következőképen:

Minden esztendőben az erdőség három különböző helyén hat-hat, összesen tehát évenként 18 hold erdőt irtanak ki, amelynek helyét azután rögtön beültetnék és pedig makvetéssel kelt fölglyával.

A nagyerdő ut két oldalán és a nagyerdő parkrésztelén azonban nem végeznének tarlóirtást, hanem csupán a kiszáradt fákat vágnák ki, amelyeknek helyén már kiszáradásuk ideje alatt keltetnének új fölglyát.

csöppet se titkold vagy mérsékelj a vágyaidat.

— De kérlek, emlékezzél rá, hogy atyám a körmenetekben mindig mezitláb viszi a zászlót.

— Na, nem bánom, — felelt rá Péter. Az atyád érdemeiért megengedem, hogy megnézd. Magától értetődik azonban, hogy csupán csak az orrod hegyét szabad bedugnod.

— Megelégszem annyival is.

Miközben Péter a kaput feltárta, Jarjaye hirtelen megfordult és háttal indult befelé.

— Mit csinálsz? — kiáltott rá Péter.

— A nagy fényesség bántja a szememet, — felelt a taraszkon. — Hanem légy nyugodt, mihelyt az orrom hegye is belül lesz, meg nem moccanok többet.

Mint hogy már egyszer megengedte Péter, hát nem akarta visszavonni, noha észre vette, hogy kijátsza őt a taraszkon. Mikor aztán Jarjaye már eleget áradozott a menyország szépségei fölött és csudálkozását végtelen mondatokban ismételt is kifejezte, Péter már kifele kezdte tuszkolni.

— Hát azt hiszed, hogy én ráérek itt órákig a kaput tartani?

— Ha dolgoz van, hát menj dolgozra. Kitalálok én magam is, ha majd menni akarok.

— Na, annyira még nem vagyunk, fiacskám!

— Oh Istenem! ne izélj annyit te szent ember. Megérténélek, ha itt már zsufolva tele

volna minden zug; de bizony van itt üres hely elég.

— Na csak menj ki már, — szólt szent Péter most már haragosan. — Ha a jó isten erre jön, még bajom lesz miattad!

— Hát édes nagy szent, az a te dolgod. Én mindig azt hallottam, hogy az ember maradjon ott, ahol jól érzi magát.

Szent Péter nagy zavarba került. Toporzékolt és fel s aláfutkosolt. Felháborodva fordult szent Ivézhez:

— Te ügyvéd vagy. Adj nekem most valami jó tanácsot.

— Akár keltőt is.

Szent Péter elmondta neki az esetet.

— Végy magad mellé valami jogász embert és aztán álltasd Jarjayet a törvény szolgák által az isteni törvényszék elé.

— Igen, — de hol keressem az égben jogász embert? Hiábavaló fáradság volna az. Törvényszolgákat még csak kevésbé találna. Szent Péter megint csak nem tudott mit csinálni. Gondokkal terhetetlen járkált az uton és így találkozott Szent Lukácscsal, akinek föltűnt a szomorúsága. Megkérdezte, hogy mi baja? Szent Péter elmondta neki is e kellemtelen esetet, hogy nem tudja kiküldeni a kellemtelen vendéget.

— Hová való az az ember, — kérdezte szent Lukács.

— Taraszkonba!

— Taraszkonban? No várj! A dolog igen egyszerű. Én vagyok az ökrök és a

bikaviadorok védője és barátja és mint ilyen, gyakorta alászállok a földre, a Carmarpuai sikra, Arlesbe, Beaucireba, Tarasconba, Nimesbe. Ismerem ott a lakosságot és ismerem a gyenge oldalait. Mindjárt meg is látod.

Azután intett egy csoport arra röpködő agyalkának.

— Gyerekek, hallgassatok rá'm. A paradicsom falán kívül fel fogtok állani és azután a kapu felé repülni. Közben pedig kiáltjátok: Li bivou. Az ökrök? Az ökrök? — Mintha a viadalra éppen itt vonulna fel a csorda.

Amint mondta, úgy is történt. Az agyalkák leszállottak a földre és azután nagy robajjal röpködtek el a paradicsom kapuja előtt.

— Li bivou! Li bivou! Az ökrök itt vannak!

Szegény Jarjaye! nem tudott ellentállni a kíváncsiságnak, kirohant az ajtón, hogy megnézesse az ökröket.

Krach! — becsapódott az ajtó utána. Szent Péter hamarosan rá is fordította a kulcsot a zárban és csak a fejét dugta ki a kapuablakon.

— Nos, Jarjaye, hogy érzed magad?

— Eh, mit! Ha valóban ökrök lettek volna, akkor nem is bálnám, hogy elvesztétem a paradicsomot.

Azzal lebukott a poklok mélyére.

Frédéri Mistral.

Az újraültetésre azért van szükség, mert a nagyerdő már öreg s mert annak fáit sarjakról ültették, nem magról, a sarjakról ültetett fának pedig leghosszabb élettartama százhusz év s így ha a fölújításról nem gondoskodik a város, a fák lassanként kiszáradnak s az egész erdő kipusztul.

Ha pedig az üzemterv szerint végzik az irtást és újraültetést, száz év alatt teljesen egészséges, szép erdőt tudnak teremteni. Az irtás pedig olyan kis területen folyik mindég, hogy az észrevehető sem lesz. Arra vonatkozóan, hogy miért ültettek némely helyen akác fát, kijelenti az erdőmester, hogy arra azért volt szükség, mert az utolsó ötven év alatt a nagyerdő használatával vissza éltek, a földet kiuzsorázták, mezőgazdaságot folytattak sok területen. Az ilyen földterületen azután a tölgy meg nem terem, ilyen helyekre ültettek akácot, amelynek leveli ismét televénynyé teszik a földet.

Köster Adolf főjegyző helytelennek tartja az erdőirtást. Fáj az ember szíve — mondta — ma is ha látja, mi lett a szép őserdőből. Erre az erdőre szüksége van a városnak, mert az erdőnek köszönheti a város, hogy gyalázatos csatornázatlansága és mély fekvése mellett valami járvány nem dühögött a városban. Ez az erdő látja el a várost ózondus levegővel. Azt a végsőkig kimélni kell. Elég szomorú, hogy minden intézményt oda terveznek, ami ismételen erdőirtással jár.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy az erdőirtásnak ő is ellene van. Ez esetben azonban teljesen igaza van Török Gábor erdőmesternek, aki az üzemtervet a kir. erdőfelügyelő meghallgatásával készítette. Mert az erdőt csak úgy lehet megmenteni, ha újraültetik s ezt csak a beterjesztett üzemterv szerint lehet végrehajtani.

A tanács végre is nem döntött e kérdésben, hanem az ügyet a gazdasági bizottság elé terjeszti be, ahonnan a jog és pénzügyi bizottság, majd a közgyűlés elé viszi döntés végett.

A súlyos párbaj.

Két ifju — két ismert kávéházi alak — pisztolypárbajt vívott egymással. Kibaktattak hajnalban a Nagyerdő felé, s egy domb mellett a segítők felállították őket. De alig teték meg az első intézkedéseket, csendőrök tűntek fel a láthatáron. Tehát másfelé kellett helyet keresni. Innen egy nagy mezőségre vonultak, de alig mérték ki a lépéseket, a kakastollas legények ismét megjelentek. Azt mondja az egyik segéd:

— Uraim, úgy látszik, ezek akadékoskodni akarnak. Nekem van itt egy kertész ismerősöm, menjünk el annak a faiskolájába.

Elmentek a kertészhez. De itt is üldözték őket a balszerencse, mert egyszerre csak zuhogni kezdett az eső. Meghalni készek voltak — de megázni nem s így valamennyien benemerkültek egy üvegházba.

— Kitudó! — kiáltott fel az egyik segéd, nagyokat lépve az üvegházon végig — ez az üvegház épp harminc lépés hosszú! Itt mindjárt megtarthatnók a párbajt!

Általános helyeslés. A felek felállnak. A vezetősegéd kiveszi az óráját és számol. Mind a két pisztoly hatalmasat dördül. Általános felélekezés. Egyik fél sem sebesül meg. A felek kibékülnek. Percnyi csönd, aztán egyszerre általános, harsogó — nevetés.

Hogy miért?

Két lövés történt és az üvegház egyetlen üvegtáblája se tört össze... Jaj, azok a vaktöltések!...

A kassa—debrecen—temesvári transzverzális vonat.

Kamarák közös értekezlete Debrecenben.

Ismeretes az a nagyszabású terv, melylyel mostanság a Tátrától a Délvidékig minden város élénken foglalkozik. Egy hatalmas, transzverzális vasut létesítését óhajtják, mely a forgalomnak új medret vágná keresztül az ország testén, magába fogva a vidék nagy városait. A cél az, hogy a nagy városok forgalma ne legyen okvetlenül Budapesthez kapcsolva, hogyha a főváros érintése fölösleges kerülő. Ezt a Kassa—Debrecen—Nagyvárad—Arad—Temesvár közt létesítendő, ugynevezett transzverzális vonattal lehetne elérni. Ebben a kérdésben mint nekünk Nagyváradról jelentik, tegnap délután fontos előkészítő értekezlet folyt le a nagyvárad kerületi kereskedelmi és iparkamarában.

A kereskedelemügyi miniszter felszólítására léptek akcióba az érdekelt városok iparkamarái. A kassai, debreceni, aradi, temesvári, sőt a miskolci kamara mind megmozdult. A nagyvárad iparkamarával a társ kamarák abban állapodtak meg, hogy minden kamara a maga területére vonatkozólag előkészíti a kívánt vonat tervét és egy közös értekezleten egyesítik a terveket, így viszik a miniszter elé.

Huzella Gyula kir. tanácsos iparkamarai elnök hívta össze a kamara értekezletét.

A kérdés történetének ismertetése után Sarkadi Lajos kamarai titkár indítványt terjesztett elő, amely szerint a transzverzális vonatot Nagyvárad úgy kívánja, hogy Kassa—Miskolc—Szerencs—Debrecen—Püspökladány—Nagyvárad—Békéscsaba—Arad—Temesvár között közlekedjen. Ez a közlekedés lehetővé válna főleg menetrendi intézkedések folytán. Az ut nagyvárad szakaszán újabb vonal létesítése nem szükséges, tisztán menetrendi intézkedéssel lehet elérni, hogy a transzverzális vonal Nagyváradon át közlekedjék.

Egy kis rövid, összekötő vonal létesítésére azonban mégis szükség van. Biharpuspöki és Óssi között kívánja Szmazenka a vonal kiépítését, hogy a közvetlen vonal Csaba felé folytatódhasson közlekedhessék: ne kelljen előbb Nagyváradra betulnia, mert itt meg kellene fordítani a vonatot, mivel az állomás ugyanazon kijáratán kell Csaba felé távoznia, amelyen Debrecenből jött. Ilykép Óssi lenne a transzverzális vonal Nagyváradra szolgáló állomása.

Ezt az előterjesztést az értekezlet elfogadta.

Felmerült egy másik terv is. Ezt a miskolci iparkamara vetette föl, Eszerint Nagyváradot kihagynák a tervezett vonalból. A miskolciak úgy kívánják ugyanis, hogy a Temesvár—Aradról jövő vonat Szolnoknál kapcsolódjék a hatvani vonalból és így vonuljon a Tátra felé. E terv ellen az értekezlet határozottan állást foglalt.

Több felszólalás után elhatározták, hogy az összes erdélyrészi megyéket és Debrecen vidékét felhívják, hogy ragaszkodjanak a vonal Nagyváradon való keresztülviteléhez, mert ez az ő érdekük is.

Az értekezlet a tanácskozás végeredményeképpen abban állapodott meg, hogy a kamarai titkár tervezetét viszi a közös értekezlet elé azzal, hogy amíg Püspöki és Óssi között

a vonal fel nem épül, a Nagyvárad—debreceni közvetlen vonatot kapcsolják be a forgalomba.

A kamarák közös értekezletét a következő napokban Debrecenben tartják meg. Innen monstre küldöttség megy a kereskedelmi miniszter elé; a küldöttség tagjai között 6 vármegye főispánjai, összes képviselői, alispánjai, a városok polgármesterei, az iparkamarák elnökei lesznek. A küldöttség kifejezésre fogja juttatni azt az óhaját, hogy az új vonalat már májusban adják át a forgalomnak.

Leánytipusok.

Ilyenkor, a bálók virágzása idején a leányok kétszeresen aktuálisak. Érdemesnek tartjuk, hogy rövid vázlatokban bemutassuk a különböző leánytipusokat. Némelyik kis képből az itt következők közül a szatíra mögé vannak rejtve a jellemző vonások, de azért így is érdekesen és vonzóan mosolyognak felénk az úde leányarcok.

A magyar leánytípussal kezdjük meg a sort. Ez erőteljesebb valamennyinél. A race a magyar leányok között könnyebben fölismerhető, mint akár a bécsi, akár a berlini leányok között. A kultúra nem tudja letörölni a magyar leány arcáról a jellegzetes vonásokat. A magyar leány nem olyan sziporkázó szellemű, mint a párisi, de okos és fogékony, könnyen tanul és nagyon szeret tanulni. Az izlése szolid és megbízható. A temperamentuma hevülő, de esztelenségéig ritkán ragadtatja el magát.

A berlini leány inkább érzéki, mint szenvedélyes. Tizenhárom, legkésőbb tizenhat esztendőkorában eléri a belső fejlettségnek azt a fokát, ahol a gondolkodás is a nőieségbe érik. A nagy város gyorsabban fejleszti, az elmét korábban élesíti, az elrejtendő dolgokat leleplezi, ennél fogva kevés dolog van, amit a berlini leány már tizenéves korában ne ismerne. És mégis elbájoló ez a leányok.

Éppen belső érettségüknek és külső érettségüknek az ellentmondása teszi szenvedélyessé, viharzóvá, gyorsan változóvá a lelküket és a férfiaknak rendszerint tetszik ez a gyakori színváltozás. Feltűnő az asszonyiasság felé való törekvés a ruházkozásban. Csaknem úgy öltözködnek, mint az asszonyok és szabadon követheik hóbortjaikat a divat minden területén. Ezért lett a berlini leányból — leányasszony.

A párisi leány legtöbbször okos és ha történetesen nem is az, akkor is tudja okosnak mutatni magát és ez elég. De szíve mindenestre több van, mint esze. Szereti a testvéreit, az állatjait, a szegény embereket, kedvenc regényeinek hőseit, legesleginkább pedig azt a képet, amelyet jövőd férjéről alkotott magának. Ami azonban távolról sem azt jelenti, hogy a férjét is szerelni fogja, ha sikerül majd neki egyet fogni magának.

A stockholmi leánytípust legfőbb jellemvonása a fölvilágosodottság. A lenhaju fejecske a modern problémákkal foglalkozik legszívesebben. Csaknem minden stockholmi leány szenvedélyes hűve a női mozgalomnak, de azért nem oly szenvedélyes, mint az angol suffragette.

A kopenhágai leányt úgy jellemzi Karin Michaelis, hogy az sohasem unatkozik. A szerelme nem tart tovább egy hétnél, de ha férjhez megy, akkor kitartóbb.

A londoni leány mindenáron egyéniség akar lenni és él-hal az önállóságért. A másik nemmel szemben tartózkodó, szinte platonikus és ritkán hallani, hogy valakibe szerelmes. A házasságot célszerű intézménynek tekinti, semmi másnak. Az angol leányok karcsuak és van közöttük graciózus is.

A bécsi leány az a Wiener Mädl, ez fejezi ki legjobban a jellemét, ebbe a két szóba komprimálták bele a bécsi pszichológusok a kedélyességet és a vér szárnyas rítmusát, mi Mädit csinál a bécsi leányokból.

A bécsi leány szereti a táncot és a muzsikát, különösen a keringőt, szereti a sportolást, de nem riad vissza a főzőkanálától sem.

Tudatjuk a közönséggel, hogy az ismert „Odol“ szárvizgyár Bodénbachban, kívánatra az idén is elküldi fogyasztóinak ingyen és bérmentve kosztümmin-táit és egy hozzá alkalmas Odol reklámanyagot, csinos férfi és női álarcos kosztümök előállítására. Kívánatos csupán, hogy a levélhez egy Odol szárviz használati utasítást (mint amely minden Odol palackhoz mellékelve van) csatoljanak.

Az Árpádtéri uj templom.

A presbiterium ülése.

Az Árpádtéri templom ügyét tárgyalta ma délután tartott ülésén a presbiterium hosszan és alaposan.

Általánosságban elfogadta a templompályázat megbírálására kiküldött bizottság javaslatát, amely szerint kivitelre Tóásó Pál építész tervét, amelyet a kívánságoknak mindenben megfelelőnek találtak.

A fontos tárgyon kívül tárgysorozaton volt még a bizottságok megalakítása, melyről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Az ülést Dicsőfi József lelkészelnök nyitotta meg.

Hamarosan végeztek a tárgysorozat egyes pontjaival, azután szótöbbséggel megválasztották a hirdetett tanítói állásra Kerékgyártó Béla tanítót.

A bizottságok megválasztása után Somogyi Pál Főjegyző terjesztette elő a parochiális bizottság jelentését az Árpádtéri templomról. Jelentése szerint a bíráló bizottság, amelynek tagjai Stegmüller Árpád, Pünkösfi Ferenc és Tóth István voltak a „Praedestinatio“ jelligéjű művet találták a legjobbnak és kivitelre alkalmasnak. A tervpályázat Tóásó Pálé. A parochiális bizottság ajánlja kivitelre ezt a tervet, de az előirányzott 130000 koronát tekintettel az emelkedett anyag és munka árakra kevésnek tartja, és aláírja, hogy a költségvetést 145000 koronában állapítsák meg.

A presbiterium Márton Imre, Aczél Géza, Somogyi Pál, Juhász Ignác főlshóalása után el is fogadta a parochiális bizottság javaslatát, kivitelre Tóásó Pál tervpályázatát fogadta el. Kimondta, hogy az építés költségeit 145000 koronában irányozza elő és a munkákkal a szobrász és asztalos munkákon kívül, amelyeket Somogyi Sándor szobrászművésznek és Beck Sámuel asztalos mesternek adtak ki, Kallós és Koch budapesti céget bízzák meg.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Izrael dráma. Szombaton Nagymama daljáték Blaháné fellépte. Vasárnap délután a Király házassodik vigjáték. Este Kurucfurfang népszínmű Blaháné fellépte.

* **Blaha Lujza vendégszereplése.** Az az óriási nagy érdeklődés, mely a kiváló művésznő vendégszereplése alkalmával mutatkozott, arra indította Zilahy igazgatót, hogy azzal a kérelemmel forduljon Blaha Lujzához, miszerint három napra terjedő vendégjátékát töltsék meg még három újabb vendégszerepléssel. Blaha Lujza ma levélben értesítette Zilahyt, hogy kis közbe szüri pihenéssel szívesen vállalkozik még újabb három estére. Így tehát módot nyújthat az igazgatóság, hogy Blaha Lujza vendégjátékaival a három bérlet közönségének is kedvében járjon. A művésznő a Kurucfurfang, Sári bíró és Falurossza című darabokban fog fellépni bérletben és rendes helyárrakkal. Az előadások sorrendjét az igazgatóság holnap teszi közzé. **Izrael.** Bernstein hatásos színműve ma pénteken kerül színre új betanulással. Főlöszleges, hogy Bernsteint dicsérjük, ismerjük a darabot, és tudjuk mily genialis routinnal vezeti fel a maga eredeti és mégis új alakjait. A hercegnőt Uii Gizella játssza, akinek ezuttal alkalma lesz e nehéz de halás szerepben szép tehetségének újabb bizonyosságát adni. A fiatal herceget Thury E., Gottiebot—Kemény, a gyóntatópapot—Pataki játssza.

* **Mary-Anne.** Kassáról jelentik. Komjáthy hirtelen levette a műsorról a Barrikádot és elulazott. Így azután tegnap este Kacsóh Pongrác operettjét vették elő. Az előadás ijesztenően üres ház előtt folyt le.

Itélt a falu.

A gáborjáni borzalmak áldozatai.

Közel másfél esztendeje, hogy borzalmas tragédia színhelye lett egy kis bihari falu: Gáborján község. A középkori borzalmak mintájára és az amerikai lincselés példájára fel-dühödtek emberek százai rohantak egy szerencsétlen családra és annak mindhárom tagját megölték, eltiporták egy pár rettenetes pillanat alatt. Ez volt a gáborjáni népitélet, amely most ismét aktuálisvá válik: a jövő hét végén lesz Nagyváradon esküdtárszéki tárgyalása. Közel száz ember fog a vádlottak padjára kerülni és beidézük tanunak az egész falu apraját-nagyját.

A felkoncolt V. Szabó Lajos családtagjain kívül még számos áldozata van a gáborjáni borzalmaknak. Egész sereg asszony-leány és gyermek idegeit rázta meg végzetes erővel a haldoklók halálkiáltása és az elvakult emberek véres tombolása. Nem is lehet csodálkozni azon, hogy a rémségek beteggé tettek egy pár gyöngye idegzetű asszonyt és gyermeket, mert a népitéletet hihetetlenül borzalmasan hajtották végre az elvakult, dühös emberek.

Még 1909. október harmadikán egy csöndes vasárnap este történt, hogy egy gáborjáni ház udvarára leszállott a vörös kakas és piros tüznyelvek szaladtak végig a szénaboglyákon. Odagyűlt, egybesereglett az egész falu minden lakója a tűz mellé és megjelent V. Szabó Lajos, a felesége és a leánya Nagy Zsuzsanna is. Mindenki gyűlölte, megvetette ezt a családot, amely haragban állott a fél faluval és rágalomokkal, pörökkel zaklatta a szomszédait. A lobogó máglya mellett összetűzött a gyü-

löletes család a tömeggel. Megint a rágalommal állott a felizgatott emberek elé:

— Ha belehalok is, kimondom az igazságot, hogy ki volt a gyújtogató. Nem bánom üssenek agyon!

Vér futotta el az emberek arcát. Valaki elkiáltotta magát:

— Öljük meg őket!

Egy szempillantás volt az egész. Vérbe és üszökbe gázolva hevert a Szabó-család a tűz mellett és a megvadult tömeg a halottak fölött tombolt.

Ezek az elmondhatatlan borzalmak megbénították a jobbérzésűeket és az iszonyattól megdermedve, tétlenül nézték végig a tombolást száz asszony, gyerek és leány. Az első napokban, a végítélet után, teljes volt a fásultság Gáborjában. Utóbb azonban egyre többen jelentkeztek az orvosnál a betegek. Gyermekeket hoztak, akik epilepsiát kaptak és asszonyok jöttek, akik hisztériás rohamokba estek a kivégzés jeleneteitől. Még most, egy év múltán is akadnak ilyen betegek, akik az orvost felkeresik. Minden bajt ide vezet vissza a gáborjáni nép, amely egy család élete fölött itélkezett. A körorvoshoz a napokban beállított egy asszony:

— Szédülésem van — mondta — éjjel meg hangokat hallok . . .

— Mióta van ez a betegsége?

Az asszony felsóhajtott:

— Tetszik tudni, azóta, mióta az a retentő gyilkosság volt nálunk. Végignéztem, hogy taposták szét a Szabóné mellett: harmadnapra már meg volt a betegsége.

Az áldozatok sokan vannak, akik a borzalmaktól lettek betegek. A tárgyaláson fog csak igazán kiderülni, hogy a gáborjaniak nem Szabókat, hanem magukat itélték el, közel másfél esztendeje, egy csöndes vasárnapi estén.

Az egyház bizottságai.

Megalakította a presbiterium.

A presbiterium mai ülésén megalakították az egyes bizottságokat is, amelyek a következőképpen alakultak meg:

1. Az egyházközségi bíróság: Elnöke: a presbiterium elnöksége. Tagok: Bészler Károly, Kazinczy Gábor, dr Kocsár Gábor, dr Kola János kir tanácsos, Budaházy Zoltán, dr Márton Kálmán, dr Oláh Miklós, Szilágyi Bálint, Dicsőfi Sándor, Juhász Ignác. Jegyzője: a főjegyző.

2. Az iskolaszék: Elnöke Szele György lelkész. Tagok: a lelkészek, 6 tanító, Aczél Géza, Juhász Ignác, Csobán József, dr Kiss Gyula, dr Erdős József, Sinka Sándor, Török Péter, Jenei Miklós. Jegyzőjét maga választja.

3. Az árvaügyi bizottság: Elnöke: Dicsőfi József lelkész. Tagok: a lelkészek, dr Balogh Ferenc, Bészler Károly, Dávid Mihály, dr Erdős József, Herczeg János, Kardos László, dr Kenézy Gyula, Kerész Mihály, dr Kola János kir. tanácsos, Szabó Miklós, dr Kovács Sándor, Hódy Béla, Szűcs István Varga Károly, Pethó István, Nagy Pál, Liptai József, Tóth Gergely, Ujváry György, Zádor Lajos, Márk Endre, Juhász István, Varjas János. Jegyzője az aljegyző.

4. A felső leányiskolai igazg.-tanács: Elnök: K. Tóth Kálmán lelkész. Tagok: dr Balogh Ferenc, Dicsőfi József, Somogyi Pál, Csóka Sámuel, Szele György, dr Ujfaluassy József kir. tanácsos. Jegyzőjét saját kebeléből választja.

5. Az ispotályi vegyes bizottság: Elnöke: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Tagok:

Hódy Béla, T. Nagy János, dr. Legányi Gyula, Pethő István. Jegyzője az aljegyző.

6. Az ösztöndíjosztó bizottság: Elnöke: A presbiterium elnöksége. Tagok: a lelkészek, dr. Balogh Ferenc, Dávid Mináiy, Márk Endre, Káposztás Imre, Kardos László, Kazinczy Gábor, Kertész Mihály, K. Kiss József, dr. Kocsár Gábor, dr. Kola János kir. tanácsos, Budaházy Zoltán, Kulcsár Endre, Márton Imre, dr. Nagy Zsigmond, dr. Oláh Miklós, Péntes Sándor, Szilágyi Bálint, Tóth Sándor, Juhász Ignác, dr. Fiók Károly, Vecsey Imre, Kovács Gyula. Jegyzője a főjegyzője.

7. Egyházmegyei képviselők: Kazinczy Gábor, Márton Imre, dr. Márton Kálmán, dr. Nagy Zsigmond, Juhász Ignác, dr. Varga Lajos. Póttagok: Török Péter, dr. Bacsó Dezső.

8. A gazdasági bizottság: Elnöke: Péntes Sándor. Tagok: a lelkészek, Acél Géza, Alföldi Gábor, Bácsi András, Dr. Bacsó Dezső, id. Bányai István, Bészler Károly, Csobán József, Csóka Sámuel, Faragó András, Garda Dezső, Haranghy Sándor, Hódy Béla, Kazinczy Gábor, Kecskés István, Kertész Mihály, id. Kertész István, Kertész János, Bicó Gyula, Vilmányi Imre, dr. Kola János kir. tanácsos, dr. Kocsár Gábor, Kovács Lajos, dr. Márton Kálmán, Medgyessi Ferenc, Szűcs István, Márton Gyula, Horváth Ferenc, dr. Oláh Miklós, Pálfi Ferenc, dr. Tüdös János, Pethő István, Möríc Ferenc, Polgári Márton, Szilágyi Bálint, Kis András, Török Bálint, Zöld János, Salánki Ferenc, Juhász Ignác, Jeney Miklós. Jegyzője: a főjegyző.

9. A közalapi állandó bizottság: Elnökét a lelkészi kar választja. Tagok: Ablonci Gedeon, Kovács Mihály, Liptai József, Tóth Lajos, Karai Sándor, Kulcsár Gábor, Mészáros János, Mike Ferenc, Möríc Ferenc, T. Nagy János, Prém Ferenc, Szabó József, Horváth János, Varjasi Imre. Jegyzője: az aljegyző.

10. A számonkérő bizottság. Elnöke: a presbiterium elnöksége. Tagok: a lelkészek, Bészler Károly, dr. Kocsár Gábor, Budaházy Zoltán, Roncsik Lajos, Juhász Ignác. Jegyzője a főjegyző.

11. Az iskolákat építtető vegyes bizottság. Elnöke: a presbiterium elnöksége. Tagok: a lelkészek, Garda Dezső, Kardos László, dr. Kola János kir. tanácsos, Márton Imre, dr. Nagy Zsigmond, Orosz István, Sinka Sándor, Zádor Lajos, dr. Varga Lajos, Péntes Sándor, dr. Ujfalussy József kir. tanácsos.

12. A főiskolai igazgató-tanács tagjai. Meg vannak választva. (Dicsőfi József, Szele György, Sinka Sándor, K. Kiss József, dr. Nagy Zsigmond, Könyves Tóth Kálmán, dr. Ujfalussy József kir. tanácsos.)

13. A főiskolai gazdasági tanács tagjai. Bészler Károly, Kovács Gyula, Juhász Ignác, dr. Márton Kálmán.

14. A tanárválasztó küldöttség tagjai. Dicsőfi József, dr. Ujfalussy József kir. tan., Kovács József főgondnok, dr. Kocsár Gábor, Márton Imre, Könyves Tóth Kálmán, Juhász Ignác, dr. Varga Lajos. Póttagok: Csobán József, Jeney Miklós, dr. Bacsó Dezső.

15. A vasárnapi bizottság. Soha nem volt összehívta. Megszüntetendő.

15. Az orgonaépítő bizottság. Elnök: a presbiterium elnöksége. Tagok: a lelkészek, Acél Géza, Hódy Béla, dr. Kenézy Gyula, Kertész Imre, ifj. Kertész István, Budaházy Zoltán, Márton Imre, Márton Gyula, dr. Ujfalussy József királyi tanácsos. Jegyzője: a főjegyző.

17. A Nagy József-féle alapítványi bizottság tagjai:

Dicsőfi József, Somogyi Pál. Póttag: Sinka Sándor.

18. A Szikszay-Gáll alapítványi bizottság:

Elnök: az iskolaszék elnöke. Tagok: Dicsőfi József, Juhász Ignác, Bészler Károly.

19. A Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítványhoz tartozó telkeket értékesítő bizottság. Megszüntetendő, mert a telkek mind eladattak.

20. A sárdi Szabó és a Szombathy-Vörösmariy-alapítványokból származó jövéte-

ményeket kiadó testületbe: a presbiterium elnöksége.

21. A parochiális bizottság:

Elnök: a presbiterium elnöksége. Tagok: a lelkészek, a presbiterre választott 6 tanító.

Csapó-utcából: Kovács János, Jeney Sz. Miklós, Polgári Márton, Dr. Varga Lajos, Varjas János.

Péterfia-utcából: Dr. Balogh Ferenc, Dr. Kola János kir. tanácsos, Sinka Sándor, Török Bálint, Vecsey Imre.

Hatvan-utcából: Haranghi Sándor, Kertész Mihály, Mike Ferenc, Salánki Ferenc, Szűcs István.

Piac-utcából: Kecskés István, Kertész János, Márton Imre, Dr. Oláh Miklós, Péntes Sándor.

Varga utcából: Dr. Márton Kálmán, Kovács Lajos, Pethő István, Tóth Gergely, Tóth Sándor.

Kossuth-utcából: Kardos László, Zádor Lajos, Möríc Ferenc, Juhász Ignác, Varjasi Imre.

22. A zárszámadást felülvizsgáló és a pénztárt legalább félévenként vizsgáló bizottság:

Elnök: Szele György lelkész. Tagok: Medgyessi Ferenc, Márton Gyula, Kovács Mihály, Juhász Ignác.

23. A bérház épít. bizottság névsora: 61—1909. P. sz. Kovács József, Dicsőfi József elnöksége alatt. Dr. Eröss Lajos, Szele György, Jánosi Zoltán, K. Tóth Kálmán, Vecsey Imre, Horváth János, Aczél Géza, Kazinczy Gábor, Garda Dezső, Márton Imre, Dr. Kola János, Dr. Balogh Ferenc, Hódy Béla, Kovács Lajos, Kertész Mihály, Juhász Ignác, Somogyi Pál, Tóth István építész, mint szakértő.

UJDONSÁGOK

— **A város fogyasztási adókezelése.** A város és a pénzügyi kormány között a hús- és borfogyasztási adók bérletére felmerült vitás kérdés elintéztetett. A város megegyezett a kincstárral a bérleti szerződést alá is írták. E szerint a város a borfogyasztási adókért 115 ezer koronát, a hús fogyasztási adókért pedig 210 ezer koronát fizet. A tanács elhatározta, hogy a fogyasztási adókat házilag kezeli továbbra is.

— **A kataszteri felmérések.** Az idén folytatják a kataszteri felmérést. A tanács mai ülésén Aczél Géza főmérnök beterjesztette a felmérés költségeit, melyek 135 ezer koronára rúgnak. A rossz idő miatt valószínűleg nem fog egyfolytában menni a munka, ami persze növeli a költségeket s ezért az előirányzatban 166.200 koronát tüntetnek ki. A tanács kiadta az ügyet vélemény végzett Roncsik Lajos főszámvevőnek.

— **A tartalékos tisztek hadgyakorlata.** A városi tanács a következő hirdetményt bocsátotta ki: A cs. és kir. 39. hadkiegészítő parancsnokság átírta folytatán közölte, hogy azon tartalékos tisztek, hadapródok, vagy legénység, kik a folyó évben teljesítendő hadgyakorlatukat mint tiszti — vagy altiszti köldönc — szolgálati minőségben saját gépkocsijukon, vagy motoros kerékpárjukon óhajják leszolgálni, f. évi f. bruar hó végéig a cs. kir. 39-ik hadkiegészítő kerületi parancsnoksághoz Debrecenbe akár írásban vagy személyesen bejelenhetik. Ezen írásbeli vagy szóbeli jelentésben kiemelendő, hogy a gépkocsi milyen gyártmányu és ezeknek teljesítő képessége is kitüntetendő és még az is megemlítendő, hogy a gépkocsi kezelő a hadseregnek, vagy a honvédségnek tartalékba tartozik-e? A gépkocsi, avagy motoroskerékpár és ezeknek felszerelésének, továbbá a gépkocsivezető szállítási és ennek élelmezési költségeit a katonai kincstár viseli; a gépkocsi napi használatáért 30 és a motoroskerékpár napi használatáért 5 korona kártéri és adatik.

— **A ref. tanítók délutánja.** Mint már jeleztük is, a ref. tanítók f. hó 21 én szombaton, szórakoztató délutánt rendeznek a Royal disztermében. Most a délután műsorát közöljük a következőkben: 1. Nyitány. Rácz Károly és fia zenekarától. 2. Felolvasás. Tartja: Mocsáry László ref. tanító. 3. Zongorázik: Papp Gusztávné urnő. 4. Felolvasás. Tartja: Simon István ref. tanító. 5. Karácsonyest. Énekl: Jánossy Antal, püspök-ladányi énekvezér, zongorán kíséri: Jaszenovics István ur. 6. Szavaltat. Előadja Bőszörményi Imre ref. tanító. Műsor után tombola. Kezdeté délután 5 órakor. Belépti díj 50 fillér.

— **Kétnapos sajtópör.** A színházpályázatból kifolyólag támadt hírlapi harc miatt Than Gyula sajtópört indított Székely Imre ellen. A debreceni kir. törvényszék előtt megtartott tárgyalás után ma hirdették ki az ítéletet. Eszerint a vádlottat három hónapi fegyházra ítélték. Az ügy felebbezés folytán a kir. ítélőtáblához kerül.

— **A izraelita hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítettnek a t. tagok, hogy Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog megtartani: Péntek este fél 5 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor, kőznapon reggel fél 7 órakor, este fél 5 órakor.

— **Verekedés.** Ma délelőtt a mentőket a Geréby-telepre hívták sürgősen. Azt jelentették, hogy ott egy ember fekszik a földön vérbefagyva. A mentők kivonultak s tényleg ott találták Palóczi Andrást isszonyuan összeverve. A szerencsétlent egy Nagy András nevű szeretkeskerkedő verte meg brutálisan, aki ellen a csendőrség az eljárást megindította.

— **Szerencsétlenség a huszárönkéntesi iskolában.** Majdnem végzetes szerencsétlenség történt tegnap reggel a debreceni huszárönkéntesi iskolában. A véletlen folytán elsült egy Browning-revolver, melynek golyója megsebesített egy önkéntest. A véletlen okozta esemény tegnap reggel történt 7 órakor a huszárönkéntes iskola tantermében. Még előadás előtt gyülekeztek az önkéntesek s kedvvel, vidáman beszélgettek egyről-másról, amikor a kacigás és mulatságos hangulatot hatalmas revolverdörrenés zavarta meg. Kovács Gyula 14. huszárezredbeli önkéntes a Browningját nézegette. A revolver meg volt töltve s nem vette észre, hogy a fegyver szerkezete nyitva van. Mi közben a revolver egyes részeit piszkálgatta, a ravasz lecsapódott. A golyó a Kovács mellett ülő Horváth önkéntest találta. A lövege Horváth bal hóna alatt hatolt a testbe. A lövés zajára összefutottak a tanteremben és a folyosókon lévő önkéntesek is miután látták, hogy mi történt, nyomban intézkedtek, hogy a megsebesült Horváthot a Láng-féle szanatóriumba szállítsák. Láng dr. megvizsgálta a véletlenül elsült fegyver áldozatát, akinek sebé nem súlyos természetű. A golyót még tegnap kioperálták Horváth testéből.

— **Próbabál.** A Royal szálloda disztermében e hó 21-én zártkörű próbabált rendez Percel Carola okl. táncnő. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 2 korona. A zenét Magyary Imre és fia zenekara szolgáltatja. — Műsora a következő: magántáncok: 1. Bébé fogat, lejtik: Soltész Kató és P. Nagy Klári. 2. Fátyolkeringő, lejtik: Weisz Eta. 3. Tánc-kettős, lejtik: Schacz Jella és Ungár Böske. 4. Pillangótánc, lejtik: Ehrenfeld Klári. 5. Tiroli tánc, lejtik: Szilc Kató és Szilc Agnes. 6. Spanyol tánc, lejtik: Kertész Rózsika. 7. Twó stép angol tánc, lejtik: Müller Lilly és Nagy Böske. 8. Hollandi kopogós, lejtik: Dömsödy Gitta. 9. Táncgyveleg, lejtik: Kurz Klári és Kurz Vilma. 10. Cigánytánc, lejtik: Beck Jozefin. 11. Balett, lejtik: Körössy Ida és Nagy Magda. 12. Napernyőtánc, lejtik: Ehrenfeld Klári és Jónás Magda. — Tíz perc szünet. — Gracióza, Gavotte valse, Magyar kettős, Francia négyes, Boszton. Utána tánc reggelig, melyen a vendégek is részt vesznek.

— **Baleset az utcán.** Bodnár Péter debreceni lakos a Kossuth-utcán ment ma dél-előtt. — Elcsuszott s oly szerencsétlenül esett a földre, hogy a feje egy kőbe ütődött. Véresen terült el a földön. Az ütés oly nagy mérvű volt, hogy eszméletét veszítette. Az előhívott mentők a közkórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

— **Táncrendek,** bőrdíszművek, kereskedelmi és pénzügyi könyvek. Könyvkötés. Papírból előállítható mindennemű készítmények legjobb kivitelben készülnek Dávidházy Kálmán könyvkötészetében, Fűvészkert-utca 9. szám.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű ésf ényképeszti műterem.

— **Festőminták** (gyönyörű tájképek, csendélet, rózsák) kölcsön is kaphatók Horovitz Zsigmond papírfüzletében, Piac-utca 12. sz. (Stencinger-ház.)

A kecskeméti bankó-gyár.

Bankóprés a zsákban.

A Kecskeméten letartóztatott Szántó János és Németh Ferenc bankjegycsalók ügyében, mint jelentettük, nyolc komárommegyei kisbirtokos gazdát, akik mintegy 40.000 koronát adtak Szántónak egy bankógyár felállításának céljaira, szintén letartóztatottak.

Erre vonatkozólag komáromi tudósítónk a következőket jelenti: Kovács Miklós, Pócs István és Izsák nevű kúrti jómódu gazdaemberek egy gépvásárlási ügyből kifolyólag megismerkedtek Hulko József ógyallai bogár-gépészszel. Egy ízben Hulko említést tett Pócs Istvánnak arról, hogy olcsó pénzforrásról tud. Elmesélte neki, hogy Bécsben járt és ott udvari emberekkel érintkezett, akik azt mondták, hogy az öreg király, mielőtt szemeit örökre lehunná, segíteni akar a szegény magyar embereken.

Ez a mult év október havában volt. Pócs István úgy látszik, nem győzték meg Hulko biztatásai, de elmondotta Kovács Miklós gazdabarátnak, akinek Kovács István nevű fia kötélnek állott. Kovácsék felvettek az érsekújvári takarékpénztárban 20.000 koronát, melyből Kovács István 10.000 koronát magához vett s Hulkoval leutazott Kecskemétre abban a hitben, hogy onnan 30.000 koronával fog visszatérni.

Kecskeméten bementek Szántó János hamis pénzgártásért több ízben büntetett műfestőhöz, aki elcsalta Kovácstól a 10.000 koronát és azt monddta, hogy most nincs kész szalonna, (így nevezték maguk között a hamis bankót), hanem pár nap múlva felutazik Kúrtre és magával viszi a bankóprést, amelylyel annyi bankót készítenek, — amennyi csak kell, Szántó az átvett tízezer korona ellenében egy értelmetlenül kitöltött kötelezvényt adott át Kovácsnak.

Szántó János be is váltotta szavát. Egy napon Érsekújvár felől megérkezett Hulkoval, hozott magával egy litográf-szerű kéthengeres alkotmányt és vagy 3—4 kiló bankópapirost. A társaság Szántó János, Hulko, Kovács Mihály és fia Kovács István betértek Kovács Miklós mo'nármes'erhez. Kovács molnár-mester mikor megtudta, miről van szó, kiutasította őket, mire Szántó kijelentette, hogy miután a molnár nem engedi meg a géppel való gyártást, a bankóprést egy zsákban átadta Kovács Istvánnak, aki ezt a lakásán eldugta. Kovács Miklós molnár az egész dolgot elmondta Glacza csuzi szolgálaton kívüli csendőrőrsvezetőnek.

Egy csendőrőrs Csidely őrmester vezetésével január 7-én megjelent Kúrtön, vele voltak a községi jegyző és Vég András bíró és Kovács István házában lefoglalták a bankóprést. A Kecskeméten letartóztatott Szántó János és Németh Ferenc notórius csalók és pénzhamisítók kivül letartóztatottak Hulko János ógyallai, Tóth Lajos nagyenyedi, Kovács József nagyörvedi gazdákat. Rövid félév alatt mintegy 28.000 koronát csaltak ki Kovács Miklós kúrti, Lócze Dénes, Keszeg Bálint és Szekeres Vilmos komáromszentpéteri, Kadek János ógyallai és Izsák Károly nagyenyedi lakosoktól.

TÁVIRATOK.

400 bányász életvesze-delemben.

Kattowitz, január 19. A sosnowicei Kasmir-bányában robbanás történt, mikor 400 munkás volt lenn a mélységben. A felvonó gépek jól működtek és négy ember kivételével mindenki baj nélkül került felszínre. Négy bányász a füstől mepfulladt.

Lovagias afférek a Házban.

Budapest, január 19. A tegnapi zsebkendő lengetésből párbaj lesz. A parázsbotrány közben, mikor Sümegi Vilmos a munkapárt felé lobogtatta zsebkendőjét, Pál Alfréd sértő dolgot kiáltott át hozzá. Sümegi Vilmos, Justh János és Czuba István képviselőket kérte föl segédeül s ők már provokálták Pál Alfrédet, aki a maga részéről Nagy Sándor és Almásy László képviselőket nevezte meg. A segédek tegnap többiben találkoztak s végül este hat órakor a függetlenségi pártkörben tanácskoztak. Pál Alfréd megbízottai készeknek nyilatkoztak felük nevében a sértésért megkövetni Sümegit, ha ő viszont kijelenti, hogy nem akarta sérteni a munkapártot. A kihívó erre nem volt hajlandó s így a felek kardpárbajban állapodtak meg. Ma lett volna a fegyveres mérkőzés, de mivel Pál Alfréd kénytelen volt magát könnyebb orvosi műtétnek alávetni, a párbajt néhány napra elhalasztották. Szilassy Zoltán és Justh János között is lovagias affér volt keletkezésben, de a felek az ügyet már végképen elsimították.

A repülés csodája.

San Francisco, január 19. Ely aviatikus tegnap Curtis-féle biplánon a várostól tizenkét mérföldnyire délre lévő helyről a San Fran-

cisco előtt horgonyzó „Pennsylvania” cirkálóra repült és sikerült a cirkáló fedélzetén simán kikötnie.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 12.

5 fillérrel nagyobb áron elkel (50 kg.-ként) 6000 métermázsza buza. Rozs, tengeri ártartó, zab szilárd.

A határidőzlet iránya szilárd volt, bár külföldről változatlan jelentés érkezett, de a készáru piac jelentése folytán fedezéseket eszközöltek az itteni piacon. A buza, ugyszintén a melléktermények ára néhány fillérrel javult és barátságos hangulattal zárult. A forgalom időnként élénk volt.

Az árak 50 kilogramonként
 buza ápr. 11'27—11'25.
 buza máj. 11'14—11'13.
 buza okt. 10'70—10'69.
 rozs ápr. 8'13—8'12.
 rozs okt. 7'90—7'89.
 zab ápr. 8'77—8'75.
 tengeri máj. 1911. 5'74—5'72.

Értéktözsde. Osztrák hitel 678'50 Magyar hitel 871'25. Négy százalékos Magyar koronajáradék 92'—.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

— Jó van jó, Mihály gazda! Majd meg tanítom én ő kemét kesztyűbe dudálni! Olyan huszonötöt huzatok reá, hogy holnapjáig megemlegeti! — viszonzá a tisztartó, hátrafelé kulcsolt kezekkel, föl és alá járva a szobában, mindegyik felül egypár kopótól kísérve.

— Persze a fiu majd mindent tagad — felelte Kupecz.

— Annál jobb, ha tagad. Ne busuljon Mihály gazda! Kiveszem én belőle az igazságot — viszonzá a tisztartó büszke önérettel.

— Köszönöm nemzetes uram! De tán legjobban volna mindjárt szarvánál fognok meg az ökröt.

— Mit akar kend ezzel? — kérde a tisztartó.

— Csak az igazságot, nemzetes uram! De látja, tulajdonképpen nem is a fiu, hanem az anyja a hibás! Ez sarkalta a legényt és engem is az tett csuffá, tehát azt illeti a büntetés!

— Hagyja el Mihály gazda! Nem szeretek én asszonnyal bajlódni — üt el a szót a tisztartó.

— Nem is az asszonyt értem nemzetes uram, hanem a férjét. Avagy azt hiszi tisztartó uram, hogy a maga fejéből tette azt ez asszony? Dehogy, biztosan a férje lovalta fel rá.

— És tehát ezt kéne megbüntetni? Ugye haragos embere ez kendnek? — kérde a tisztartó.

— Igenis az, de mit mondok! veszemre tör az és azért nem száz, de kétszáz forintért nem adnám, ha tisztartó uram ember-ségre tanítaná.

— Már az bajosan megy Mihály gazda — viszonzá a tisztartó.

— Hej pedig az csak volna aztán az igazi igazság, uram! Két legszebb ökrömet nem sajnálnám odaadni, ha olyan formán ténne igazságot! — mondá Kupecz, hízlegőleg utána kullogva.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ

Telefon
445.**KLÁR ANDOR**Telefon
445.**DEBRECZEN, Piac-u. 77**

Szén. Egeres forgácskúti 5400 callóriás, Egercsehi 5000 callóriás, akna, dió, kocka és darabos szén, Karwin és porosz szenek, koks, brikkett, faszén, antracit szobafűtésre, lokomobil és kazán tüzelésre.

Mész. Fával égetett elsőrendű élesdi darabos és építési mész, mely 100 q-ként 30 köbméter oltott meszet ad ki. Rév, Mezőtelegdi, Brátkai építési mész.

Gipsz. Kartelen kívüli, elsőrendű stukatur, alabastrom és szobrász gipsz. Kicsinyben és nagyban.

Cement. Selypi portland, kevert és Vulkan, román cement, teljes minőségi garanciával, legkönnyebb és legnagyobb kötőképességgel bíró cement. Kicsinyben és nagyban.

Gépolaj. Nyersolaj. Lokomobilokhoz, tulhított gőzzel dolgozó kazánokhoz, szivógáz, benzinmotorokhoz elsőrendű eredeti henger és kenőolajak, motorhajtó kékolaj és eredeti schodnizai nyersolaj, hordó és tartányszámra.

Mütrágya. Superfosfát, Thomassalak, chilisalétrom, amóniák, sulfát, debreceni szárított fekáli és sertés-trágya, trágyagipsz és mézpor.

Bankosztály.

Kérje KLÁR ANDOR most megjelent prospektusát és műszaki árjegyzékét.

Műszaki osztály.

Telefon 356.

Áruraktárak a Margit-fürdő telepen.

Telefon 356.

ÁLLANDÓAN RAKTARON: Kőszén, faszén, mész, oltott mész, cement, gipsz, mütrágya, gépolaj és nyersolaj.

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond könyvnyomda

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-lház)

Készít mindennemű

Könyvnyomdai**munkát**

u. m.

NÉVJEGYEKET,ELJEGYZÉSI, ESKÜVŐI
ÉS BÁLI MEGHIVÓKAT,
Számlákat, Körleveleket, Röp-
iratokat, Szépirodalmi és tudomá-
nyos műveket, Falragaszokat,
Gyászjelentéseket, Üzleti
kártyákat, Cégnomásu levél-
papír és borítékokat, Árjegy-
zékeket, Czimkéket stb. stb.**a legjutányosabb árban.****Hirlapkiadó**
vállalatában

megjelenik:

Debreczen város legrégebb és
a függetlenségi és 48-as párt
:: hivatalos lapja, a ::**DEBRECZEN.**Debreczen város és Hajdu-
vármegye egyetlen, délután
megjelenő politikai napilapja az**ESTI HIRLAP**Mindkét napi lapra hirdetések a
legjutányosabb árban felvételnek.

IRODAI PAPIROK, IRÓSZEREK, ÜZLETI KÖNYVEK ELISMERT LEGJUTANYOSABB ÁRBAN.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű bál bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCARERT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

BLOUSOK, alsósoknyák, kötények, gyermek ruhák, haraszt és plüsch kabátok, fejkötők, sapkák leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében. Piac-u. 9 Uj harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. (2)

Elejétől végig egyforma

éles és tiszta lenyomatot ad, az írógép betűit **be nem tömő**, minőség tekintetében felülmulhatatlan magyar gyártmányu

Hungária-írógépszalag

az összes rendszerű gépekhez. Az állami és közigazgatási hivatalok részére miniszteri rendelettel ajánlva.

Gyártja: **Herczeg és Geiger** vegyészeti gyára, Budapest.

Kapható **Egry és Kulcsár** cégénél DEBRECZEN.

BRÁDY-féle GYOMOR-CSEPPEN

a MÁRIACELLI SZÜZ MÁRIA védjegygel ellátva, melyet MÁRIACELLI GYOMORCSEPPNEK-nek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál azután párállni **gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.**

Kapható minden gyógyszerertárban. Egy nagy üveg **K 1.60**, kis üveget **— .90** fillér, 6 üveget **K 5.40**, 3 nagy üveget **K 4.80** behirdése után küld franco **BRÁDY K. gyógyszerertára** a „Magyar Királyhoz” **BÉCS**, I., Fleischmarkt 2., Deport 5.

Öny eljünk a vedjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vöröszínű csomagolásra s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasítsunk vissza minden utánzatot.

Ingyen adjuk

az „**Üstökös**” (Urambátyám)

hazánk legjobb és legrégebb színesen illusztrált politikai és társadalmi élcslap

tavalyi évfolyamát,

mely számtalan humoros elbeszélést, élcet, karikatúrát stb. tartalmaz, ha legalább félcévre előfizet.

Előfizetési árak:

Egy évre 12 korona
Fél évre 6 korona
Egy negyed évre 3 korona

Utaltvány cím:

„ÜSTÖKÖS” kiadóhivatala

Budapest V. Váci-körút 72.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felülmulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás**, továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob és zsámbán** szenvedők, végül **égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő czegeknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznel, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MAYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál.

1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.

Érmihályfalván „Mátrai Ákos gyógyszerertárban”.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K.** Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.

Linz 1909: aranyérem; legmagyobb kitüntetés

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Képviseletje:
Boros Artur ehl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 20.

Járkeres és helyhez kötött telített és szabadalmazott **túlhevített gőzzel működő lokomobilok**

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb szerngépel.

Összeállítás 700 800 lóerőn felül

Jegyezze meg magának pontosan azt, hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-gép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek egy tű nélküli Pathephonon játszon.

A PATHÉ FRÉRES, PARIS
világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.

Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRÉRES
WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva
Szt. Petervár, Odessa, Brüsszel,
Amsterdam, Barcelona, Milánó,
Lissabon, Bombay, Calcutta, Singa-
pore, Shangai, Tokio stb.